

Együttesek minősítése

Néptánc — Újszegeden és a Kisszínházban

Az országos minősítő versenyeken az amatőr művészeti csoportok munkáját értékelik a szakemberek. A néptáncosok minősítő bema-tatóit általában a már hagyományos néptáncalko-zásokhoz kapcsolják — így választották Szegeden, a táncfesztivál színhelyét, a szakszervezeti csoportok minősítő versenyének helyéül. Az idén harmadszor tekintik át a mozgalom eredményeit — összesen 11 együttest minősítettek a szakértők. Az értékelés alapja nem egyszerűen a versenyen mutatott teljesítmény; az együttesek munkájának egészét, folyamatosságát, szakmai és pedagógiai nevelő tevékenységüket, a helyi közművelődésben betöltött szerepüket is figyelembe veszik. A minősítő programok elbírálásának számos szempontja: a folklorisztikai hitelesség, a koreográfiai feldolgozás minősége, az előadásmód, a zenekíséret és a színpadi megjelenés alapján döntenek el, hogy bronz, ezüst vagy arany fokozat (mindegyikben három az osztály) jár-e egy-egy csoportnak.

Az országos találkozó-n részt vevő együtteseket tehát színvonalas teljesítményekre ösztönzi a követelményrendszer is, de az eddig alsóbb fokozatokat elért táncosokra a „nehéz mezőny” szintén inspiráló hatással lehet. Az idei minősítőn tudnillik a legjobb magyar amatőrök is versenyeznek — megerősítendő a már elért legmagasabb fokozataikat. A neves koreográfusok, Timár Sándor, Györgyalvay Katalin, Novák Ferenc „csapatát”, a Bartók, a Vasas és a Bihari együttes a rangjukhoz méltó bemutatásokkal szerepeltek az újszegedi folkloresteken és a kisszínházi versenyen egyaránt. A többi együttes produkciója is komoly felkészüléssel, szakmai fejlődésről árulkodik — tehát színvonalas műsorokat láthatott a szegedi közönség.

A bemutatásorozat első, újszegi estjén, pénteken, az *Ózdi Kohász Táncegyüttes* (művészeti vezető: Adorján Lajos) műsora nyitott. A két évvel ezelőtti minősítőn az arany fokozat harmadik osztályába sorolt csoport igényes kompozíciók bemutatására vállalkozott, pontos előadásra futotta a tudásukból. A *Vasas Központi Művészeti Táncosok* (művészeti vezető: Manninger György) „hagyományos” stílusú előadásában, a színpadképek változatosságát biztosító szép kosztümökben mutatta be jól szerkesztett programját. Az estet a *Bartók-együttes* műsora zárta, méltóképpen, a nap legnagyobb sikerét aratva. Timár Sándor „legényei” a *Szegényes* című kompozícióban, Halmos Béla és Varga Zoltán művében remekeltek; a hat férfítáncos rendkívül plasztikus és szuggesztív előadása a színpadi táncművészet csúcsait idézte. A tiszta arányosságú, egyszerűsége *Tardonai karikázóban* a lányok mutatták fel technikai tudásukat és átélési készségüket, a *Dudalás* és a

A Vasasegyüttes műsorából: a Tusa

Somogyi Károlyné felvételei

Először versenyeznek a martfői táncosok

Szatmári táncokban a dinamika és az impozáns nagy létszámú táncosok belső felépítelmé ragadta meg a közönséget.

Az éjszakába nyúló folklorbemutató után tegnap, szombaton délelőtt folytatódott a program a kisszínházi versenyen. A *martfői művelődési központ együttese*, a *Tatabányai Bányász*, a *Szabolcs-Padrágkúti Bányász* és a *Volán*, a *Diósgyőri Vasas* és a *HVDSZ Bihari János Táncegyüttes* az idén először vett részt országos minősítésen. A nyilvánvalóan „munkás” felkészülés eredményéről a szakzsúri mond majd értékelést. A kisszínházi versenyen egy-egy koreográfiát

(közülük több új, modern, tartalmas művet) mutatott be a többi nyolc együttes (pon-tosabban: a Vasas és a Bartók kettőt-kettőt). Újszegedi műsoruk mellett ezek értékelésétől függ a minősítésük.

A második folklorbemutató tegnap este tartották a ligeti színpadon, a *Tatabányai Bányász*, a *Szabolcs-Padrágkúti Bányász* és a *Volán*, a *Diósgyőri Vasas* és a *HVDSZ Bihari János Táncegyüttes* lépett fel. A bemutatott és a kisszínházi szakmai verseny alapján értékelik az együtteseket, minősítéseiket ma, vasárnap délelőtt hirdetik ki.

S. E.

„Terítve”, madaraknak

A tavaszi zöldár tetőzése óta három és fél métert apadt a Tisza Csongrád megyei szakaszán és mindenütt visszahúzódott medrébe. A hullámtereken és a partok mentén azonban vastag hordalékot rakott le. A sűrű iszaptömegben kérészek és egyéb rova-

rok milliárdjai rejtőznek. A parti fecskék is csakhamar felfedezték a bőséges lakoma lehetőségét és megszállták a folyó által „terített asztalt”. A vendéglátó Tisza gazdag lakomával fogadja a rovarral táplálkozó madársereget.

Gémes Eszter:

Mindig magam

59.

— Kérem, Eszterke! Öltözzön munkához, én kimegyek a boltba, maga meg forralja fel a tejet, cipőket pucolja, konyhát mossa fel, ágyazon be, bort tegyen oda forralni, fehér borsot bele. Ha valamiben fennakad, itt az Erzsike (lány), majd az eligazítja. (Ne neköd, Eszter! — gondoltam.)

Nekiláttam én a dolognak, hajszoltam a lányt, jöjjön, mutassa, mi hol van? A nagy lobogásban nem vigyáztam a tejre, kiszaladt, csak a nagy süstörgésre lettem figyelmes. Hát még a nagy büdösség! — bekúszott a szag a boltba is, hiába nyitogattuk az ajtókat, ablakokat, mindent elárastott a szag. Bedugja egyszer Rózsika a fejét: jaj, ez a szag!, minden beleveszi magába. Engem igen bántott, hogy nem tudtam rá vigyázni. Tizenegy óra tájon ritkult a nép, délre meg el is fogytak.

— Eszterke, kérem! Erzsike behoz egy csirkét (lent neveltek egy csapat csirkét, kirántóvalók voltak), rántsa ki, paraszthabarákban, tejes rántott leves lesz hozzá, meg zsírban sült krumpli, a rántott hús zsírjában sütvé. Tizenkét órakor ebédünk!

Kicsit kevés az idő! Majd előrelátóan cselekszem. A sparhet nagy volt, megakadtam fával,

Holnaptól

Tanárok nyári akadémiaja

Az Oktatási Minisztérium és a Juhász Gyula Tanárképző Főiskola hozzájárulásával öt megye — Bács-Kiskun, Békés, Csongrád, Pest és Szolnok — és Szeged város tanácsa művelődésügyi osztályainak, valamint a kapcsolatos tanítási feladatokkal foglalkoznak majd.

A nyári akadémia célja, hogy a résztvevőket felké-

szítse a fizika- és kémiaoktatás reformjának bevezetésére. A tanárképző főiskola tanszékein hallható előadások az érvénybe lépő új fizika és kémia tantervvel, tankönyvvel és az ezekkel kapcsolatos tanítási feladatokkal foglalkoznak majd.

A Magyar Biológiai Társaság didaktikai szekciójának és szegedi osztálya szintén holnaptól két napon át rendezi meg a XV. Tantárgypedagógiai Napokat. A téma: a biológia szakos tanárképzés problémái. Az előadásokat a Technika Házában tartják.

Szeptembertől

Anyanyelvi foglalkozás az első osztályban

Szeptembertől magyar nyelv és irodalom, matematika, környezetismeret, énekzene, testnevelés és új tantárgyként rajz és technika szerepel majd az első osztályosok órarendjében. Különösen jelentős, hogy a bevezetésre kerülő új tanterv megszüntette az anyanyelv tantárgyakra történő szétparcelálását, és a nyelvhasználat fejlesztését állítja előtérbe.

Nem lesz tehát a jövőben az órarendben olvasás- és írásóra, ezeket magukba foglalják a magyar nyelv és irodalomórák. Gyakorlatilag anyanyelvi foglalkozást jelentenek, legfeljebb egy-egy alkalommal többet írnak vagy olvasnak. Bár az órákon külön nem tanulnak nyelvtant, illetve irodalmat, a beszédgyakorlás és az írás közben a nyelvtani szabályokat alkalmazzák, az új abcéskönyv szövegeinek nagy része pedig értékes irodalmi alkotás.

Más változást is tükröz az elsősök órarendje. Korábban az olvasás- és írásórák közé valamilyen más tantárgyat, számitást, esetleg környezetismeretet iktattak be a pedagógusok. A jövőben két egymást követő 45 perces anyanyelvi foglalkozás szervesen kapcsolódik egymáshoz. A közöttük levő szünet csupán pihenést jelent, majd a becsöngetés után ott folytatják, ahol abbahagyták.

Iskoláinkban továbbra is az úgynevezett álló írást tanítják a pedagógusok, a tantervtervezetek társadalmi bírálóinak 99 százaléka ugyanis elvetette az enyhén dönt írás bevezetését. Az új tantervek azonban lehetővé teszik, hogy

a betűtanítás módszerét, a betűk kapcsolásának módját a nevelők legjobb meggyőződésüknek megfelelően maguk határozzák meg.

A primás mondja

A szegedi Hági újjászülése óta az étteremben muzsikál Káté Kálmán, a jeles rajkóprimás. E két év folyamán számos külföldi utaskitották meg, bár előtte is sokat utazott. A rajkókkal kezdte, saját zenekarával folytatta. Nem túlzás tehát a cigányzene „utazó nagykövetének” nevezni, hiszen Amerika kivételével bejárta az egész világot. Legutóbb Belgiumban töltött hat hónapot zenekarával.

— Mit jelentenek a külföldi turnék zenei fejlődésében?

— Szinte semmit. Nem tanulni megyünk, célunk a magyarnóta, a népzene és az operett megismertetése, népszerűsítése.

— Hogyan fogadták Belgiumban?

— Gent városában, a Lidó étteremben játszottunk. A siker jelének azt a nagylemezt könyvelhetném el, amelyet az étterem tulajdonosa adott ki, Lidó csárdás címen.

— Pályafutásának személyes élményei?

— A sok feledhetetlen emlék közül három különösen kedves. Játszottam Mo-

Az év első öt hónapjában 3 millió 300 ezer külföldi járt hazánkban, 33 százalékkal több, mint a múlt év hasonló időszakában. Mintegy egyharmaduk májusban lépte át az országhatárt. Az Országos Idegenforgalmi Tanács gyorsmérlege szerint a külföldiek több mint fele turistaként érkezett Magyarországra, s csak egynegyedük volt átutazó.

A szocialista országokból 22 százalékkal többen keresték fel fővárosunkat és más idegenforgalmi nevezetességeinket. Különösen Jugoszláviából jöttek sokan, 60 százalékkal többen, mint a múlt év első öt hónapjában. A tőkés országokból 28 százalékkal fogadtunk több turistát, kirándulót, átutazót. A leg-többen Ausztriából és az NSZK-ból érkeztek. A külföldiek eddig 2,2 millió vendégéjszakát töltöttek hazánkban, nagyrészt szállodákban. Mindez jelentősen növelte az idegenforgalomból származó devizabevételeket is.

Ebben az időszakban külföldre 1,3 millió magyar állampolgár utazott, 16 százalékkal több, mint tavaly ilyenkor. Közülük 88 ezren tőkés országokba látogattak. (MTI)

hammed Rezá Pahlavi iráni császárnak és a norvég királynak. Itthon pedig a Margitszigeten rendezett országos primásversenyen Dankó Pista — múzeumból kihozott — hegedűjén játszhatam.

— Külföldi repertoárjában mely számok kapnak elsődleges szerepet?

— Ha egy képzeletbeli kívánságlistát állítanék össze, akkor: Monti-csárdás, Liszt: II. rapszódia, Brahms V. magyar tánc. Az operettek között Marica grófnő, Csárdáskirálynő a sorrend. Emellett elég széles skálán mozgunk, mivel műsorainkban — a francia szanzontól a román népzeneig — szinte minden megtalálható.

— A következő külföldi utat hová tervezi?

— Ezt szerencsére elvégzi helyettem az Interkoncert. Már most több meghívásunk van, sőt a Lidóba is visszavárnak. Mégis úgy döntöttem, hosszabb ideig nem vállalom külföldi fellépést. Szeretnék itthon, a magyar közönségnek játszani, mert nekünk végeredményben ez az elsődleges feladatunk.

Pavlovics László

is, meg a kasszát is kezeltém. Aztán a havi fizetéseket is nekem kellett kiszámolni. A tanítók, az orvosok, rendőrök meg a vitézek egy hónapban egyszer fizettek. Vasárnap mondja Rózsika: — Eszterke, kérem! Ebédre növendékmárha lesz, a leve-se hajszáltésztával lesz, úgy gyúrja és vágja el.

Na, gondoltam, elbámul, ha meglátja, milyen tésztát vágok én!

Esszük a levest, azt mondja: — Eszterke! Milyen tésztát ez?

— Finom hajszál tésztát!

— Magának ez hajszál?

— Hát mi vóna?

— Ez fűszál tésztát! Majd megmutatom én magának, milyen a hajszál tésztát!

Meg is mutatta, egy tojjással gyúrt tésztát, az első két tekerést lisztezte, a többi liszt nélkül nyújtotta, tíz percig hagyta száradni. Nagyon finom, vékony pengéjű, éles tésztaavogó késűk volt. A hüvelykujja körmével kormányozta a kést, mekkorát ad neki, de el is vágta olyan vékonyra, mint a tollvonás.

— Lásza, Eszterke?

— Látom!

Meghajtottam előtte a fejem. A húsleveket megszürtük, tisztán maradt a gyöngyöző, szép színű húsleves. Valóban, a hajszál tésztát folséges szép volt benne.

A húsok sokféleképpen elkészítését is itt tanultam. Itt láttam először májashurka-készítést, a tényszerű kedvence volt. A darált mál közé puhára főtt szalonnát nyomkodtak, mikor töltötték, öt ágat eregettek vele. Fogyasztáskor úgy nézett ki, mintha csillag lenne.

(Folytatjuk.)